

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

1.Bf.273/2024/6.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2024. év november hó 14. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A kábítószer-kereskedelem büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt2 Vikonti és társa ellen indult büntetőügyben a Balassagyarmati Törvényszék 38.B.56/2024/15. számú ítéletét Terhelt2 II. r. vádlottal szemben helybenhagyja azzal, hogy az előzetes mentesítéssel kapcsolatos ítéleti rendelkezést mellőzi.

A végzés ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

[1] A Nógrád Vármegyei Főügyészség a 2024. április 10. napján kelt B.17/2022/204. BTÖ. számú vádiratában Terhelt2 II. r. vádlottal szemben a Btk. 176.§ (1) bekezdés III. fordulatába ütköző forgalomba hozatallal elkövetett kábítószer-kereskedelem büntette miatt emelt vádat.

[2] A Balassagyarmati Törvényszék a 2024. június 4. napján kihirdetett 38.B.56/2024/15. számú ítéletével – a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadását követően – Terhelt2 II. r. vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 176.§ (1) bekezdés III. fordulatába ütköző forgalomba hozatallal elkövetett kábítószer-kereskedelem büntettében. Ezért őt 2 év – börtönben végrehajtandó - szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását 5 évi próbaidőre felfüggesztette. Rendelkezett arról, hogy a szabadságvesztés esetleges végrehajtása esetén a II.r. vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, és a szabadságvesztés esetleges végrehajtása esetén a II. r. vádlott által 2022. január 25. napjától 2022. január 26. napjáig őrizetben töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendelte. A II. r. vádlottal szemben 12.000,- forint erejéig vagyonek Kobzást rendelt el, illetve őt 71.485,- forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte, valamint rendelkezett arról, hogy a bíróság a II. r. vádlottat előzetes mentesítésben nem részesíti.

[3] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a kihirdetésekor az ügyész jelentett be fellebbezést a II. r. vádlott terhére a büntetés súlyosítása érdekében, a vele szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés próbaidőre felfüggesztésének mellőzése és közügyektől eltiltás kiszabása végett.

[4] A II. r. vádlott és védője enyhítésért fellebbeztek.

[5] A Nógrád Vármegyei Főügyészség B.17/2022/222. BTÖ. számú átiratában a fellebbezést azzal indokolta, hogy a büntetéskiszabási körülményeket nem számuk, hanem nyomatékuk alapján kell értékelni. Álláspontja szerint – a törvényszék érvelésével szemben – nem lehet a II. r. vádlott javára enyhítő körülményként értékelni a feltáró jellegű nyilatkozattételt. A II. r. vádlott gyanúsítottkénti meghallgatásakor, bár a vallomástételt megtagadhatta volna, érdemi vallomást tett, de ebben semmi olyan további adatot nem szolgáltatott, ami a kábítószeres megtalálása révén már ne állt volna rendelkezésre, illetve más forrásból ne lehetett volna azt megszerezni. A II. r. vádlott részben fiatakorúként, részben felnőttként hozott forgalomba kábítószerrel úgy, hogy 26 alkalommal összesen 32 gramm tömegű marihuánát juttatott öt különböző személynek. A vádhatóság meglátása szerint a törvényszék a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának felfüggesztésével a súlyosító körülményként értékelhető kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények helyi és országos elszaporodottságával szemben eltúlzottan vette figyelembe az enyhítő körülmények – a beismerés és fiatal felnőttkor – súlyát, illetve enyhítő jelleget állapított meg a II. rendű vádlott által tett gyanúsítottai vallomás tartalmának. A büntetési célok maradéktalan érvényesülését azonban a II. r. vádlott vonatkozásában csak végrehajtandó szabadságvesztés büntetés, valamint ehhez igazodó tartamú közügyektől eltiltás mellékbüntetés alkalmazása szolgálja.

[6] Ezért indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla másodfokú bírósággént az elsőfokú bíróság ítéletének a büntetéskiszabási részét változtassa meg, és – a járulékos kérdések érintetlenül hagyása mellett – a Balassagyarmati Törvényszék által Terhelt2 II. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtását próbaidőre felfüggesztő rendelkezést mellőzze és a szabadságvesztés mértékéhez igazodó tartamú közügyektől eltiltás mellékbüntetést szabjon ki.

[7] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.364/2024/11. számú átiratában az ügyészi fellebbezést módosítással, a II. r. vádlott szabadságvesztés büntetése felfüggesztésének próbaidejére pártfogó felügyelet elrendelése érdekében tartotta fenn, ellenben a II. r. vádlott és védője fellebbezését nem tartotta alaposnak.

[8] Kifejtette, hogy a másodfokú felülbírálat az elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezések irányára figyelemmel a Be. 590.§ (3) bekezdése alapján korlátozott.

[9] A fellebbviteli főügyészség megállapította, hogy a törvényszék az eljárása során a perrendi szabályokat betartotta, olyan eljárási hibát nem vétett, mely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezné. A II. r. vádlott az előkészítő ülésen a vádirattal egyezően beismerte bűnösségét, és a tárgyaláshoz való jogáról lemondott. A Be. 504.§ (2) bekezdésében foglalt feltételek fennálltak, ezért a törvényszék a II. r. vádlott beismerését törvényesen fogadta el, és az ítéletét a Be. 562.§ (2) és (4) bekezdését megjelölve indokolta, a vádlott cselekményét pedig törvényesen minősítette.

[10] A vádhatóság meglátása szerint a törvényszék a büntetés kiszabásánál irányadó körülményeket teljes körűen feltárta, mely alapján helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott javára jelentkező enyhítő körülmények túlsúlyára figyelemmel a vádlottal szemben végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztést kell kiszabni. A törvényszék által kiszabott szabadságvesztés büntetés és a próbaidő tartamával a vádhatóság egyetértett.

[11] A fellebbviteli főügyészség szerint azonban a felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejének eredményes elteltéhez a II. r. vádlott rendszeres figyelemmel kísérése szükséges és indokolt, ezért a másodfokú eljárásban a Be. 69.§ (1) bekezdés e) pontja és a 70.§ (1) bekezdés c) pontja alapján pártfogó felügyeletét kell elrendelni.

[12] A főügyészség kifejtette, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztése esetén a bíróságnak vizsgálni kell, hogy a Be. 102.§ (1) bekezdése alapján helye van-e a vádlott előzetes mentesítésben részesítésének. A törvényszék e vizsgálat során helytállóan döntött arról, hogy a jelentős tárgyi súlyú bűncselekményt elkövető II. r. vádlott az előzetes mentesítésre nem érdemes.

[13] A vádhatóság megítélése szerint a II. r. vádlottal szemben kiszabott büntetés esetleges enyhítése már alkalmatlanná tenné azt a Btk. 79.§-ában írt büntetési célok elérésére, ezért a II. r. vádlott és védőjének a büntetés enyhítését célzó fellebbezése a másodfokú eljárásban nem foghat helyt.

[14] Mindezek alapján a fellebbviteli főügyészség indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a Be. 606.§ (1) bekezdése alapján akként változtassa meg a törvényszék ítéletét, hogy a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaidejére a Btk. 69.§ (1) bekezdés e) pontja és a 70.§ (1) bekezdés d) pontja alapján a II. r. vádlott pártfogói felügyeletét rendelje el, egyebekben pedig az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 605.§ (1) bekezdése alapján hagyja helyben.

[15] Terhelt II. r. vádlott védője a fellebbezése írásbeli indokolásában a vádlottal szemben a kiszabottnál rövidebb tartamú szabadságvesztés és rövidebb tartamú próbaidő kiszabását indítványozta.

[16] A védő rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság a vádlott javára értékelte a megbánásra is kiterjedő beismerését, az elkövetés óta kedvezően alakuló személyi körülményeit, és azt a tényt, hogy cselekményét egyféle kábítószerre követte el. Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg azt is, hogy a II. r. vádlott a cselekményét részben fiataalkorúként – 16 és 18 éves kora között – követte el, azonban ennek tényét a büntetés kiszabása körében nem értékelte, ahogy a cselekmény elkövetése óta eltelt időt sem. Ezért a Btk. 79.§ szerinti büntetési célokra is figyelemmel a büntetés enyhítését tartotta indokoltnak.

[17] A fellebbezések nem alaposak.

[18] A kétirányú fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla az iratanyagból megállapította, hogy az elsőfokú bíróság törvényesen alkalmazta a büntetőeljárásról szóló

2017. évi XC. törvénynek (Be.) a bűnösséget beismerő vádlott esetében a tárgyaláshoz való jogáról lemondás intézményét.

[19] A törvényszék Terhelt2 II. r. vádlott előkészítő ülésen tett beismerő nyilatkozatára tekintettel helytállóan vette figyelembe a Be. 504. § (1)-(3) bekezdését. Ennek keretében a Be. 504. § (3) bekezdése alapján a 2024. június 4. napján kihirdetett 38.B.56/2024/15-I. számú végzésével törvényesen fogadta el a II. r. vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozatát.

[20] A korlátozott felülbírálatra tekintettel a másodfokú bíróságnak kizárólag a Be. 590. § (5) bekezdés a) pontjában írt eljárási szabálysértések vizsgálatára volt törvényes lehetősége, melynek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta.

[21] Az elsőfokú ítélet tényállása megalapozott és mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében foglalt hiányosságoktól. Az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést a II. r. vádlott bűnösségére a Be. 565.§ (1) bekezdése alapján a bűnösséget beismerő nyilatkozatára és az ügy irataira alapítva, és a bűncselekmény minősítése is törvényes.

[22] A joghátrány megválasztása körében a törvényszék hiánytalanul és a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. BK véleményben írtakat szem előtt tartva vette számba a II.r. vádlott terhére és javára szóló alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket.

[23] Az e körben az elsőfokú bíróság által az ítélet [21] bekezdésében kifejtetteket az ítéltábla annyiban pontosítja, hogy a forgalomba hozott kábítószer tényleges mennyiségének valóban jelentősége van, de e körben a kábítószer tiszta hatóanyag-tartalma bír jelentőséggel, amely az átadott 32 gramm kábítószer esetén 0,032 gramm volt.

[24] A Kúria legutóbb a 2021. évi 68. számon közzétett eseti döntésében foglalkozott a büntetés céljának kérdésével, melynek során kifejtette, hogy a Btk. 79. §-ában írtak szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A büntetés kétségtelen joghátrány, a büntetés kiszabása ekként joghátrány okozása, vagyis az elkövetőre vonatkozó rosszallás megtestesítése. Az elkövetett bűncselekmény viszont nyilvánvalóan szintén rosszat jelent. Ehhez képest a büntetés lényege – hagyományosan – a rosszra (a bűnre) adott olyan válasz, amiben testet ölt az elkövetőre vonatkozó, az elkövető számára rossz, azaz joghátrány (szabadságelvonás, jogkorlátozás stb.) okozása. A büntetés alakilag mindig megtorlás, vagyis az elkövető által elkövetett büntettnak megfelelő, arányos joghátránnyal való viszonzása. A büntetés lényege, tartalma pedig egyfelől fenyítés, azaz az elkövető számára nehézséggel sújtás, másfelől a bűnhődés lehetőségének elindítása. Ahhoz, hogy egy büntetés elérje célját általában elegendő, hogy a büntetés okozta rossz nagyobb legyen, mint a bűnből következő jó, és a rossznak túlsúlya alapján kell kiróni a büntetést és közömbössé tenni azt az előnyt, amelyet egy adott bűncselekmény elkövetése az elkövető számára jelentene.

[25] Az ítéltábla rögzíti továbbá, hogy a büntetésnek meg kell felelnie a generális és a speciális prevenció követelményének, vagyis mind a társadalom többi tagját, mind a tettest vissza kell tartania újabb bűncselekmény elkövetésétől. Ezáltal tehát alkalmasnak kell lennie a bűnözés befolyásolására, amelynek egyik eszköze az individualizáció, vagyis a büntetés lehetőleg személyre szabott, egyéniesített volta.

[26] Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az enyhítő és súlyosító körülményeket súlyuknak megfelelően értékelte, amikor az eljárás tárgyát képező bűncselekmény társadalomra veszélyességére tekintettel a II. r. vádlottal szemben szabadságvesztést szabott ki.

[27] Egyetértett a másodfokú bíróság a II. r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés mértékével is. A kiszabott szabadságvesztés tartama igazodik a II. r. vádlott terhére megállapított bűncselekmény tárgyi súlyához, melyet a magas büntetési tétel tükröz, a vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességhez és a feltárt bűnösségi körülményekhez, és a védelmi fellebbezésben írtakkal szemben alkalmas a büntetési célok elérésére is. A II. r. vádlottal szemben kiszabott – a büntetési tételkeret minimumában meghatározott – főbüntetés eltúlzottnak nem tekinthető, azzal a másodfokú bíróság egyetértett, azt arányosnak és a II. r. vádlott cselekményével is összeegyeztethetőnek találta, ezért annak enyhítésére nem látott indokot.

[28] A II. r. vádlott személyében rejlő társadalomra veszélyességre figyelemmel, melyet fiatal felnőtt kora, beismerő vallomása és megbánása tükröz, indokolt volt a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztése. A próbaidő törvényi maximális tartamával is egyetértett az ítéltábla, mely kifejezi a vádlott által elkövetett bűncselekmény társadalomra veszélyességét.

[29] Az ítéltábla nem tartotta szükségesnek a II. r. vádlottal szemben – az ügyészi átiratban nyilvánvaló elírás folytán tévesen feltüntetett, helyesen – a Btk. 69.§ (1) bekezdés e) pontja és a 70.§ (1) bekezdés c) pontja alapján a pártfogó felügyelet elrendelését.

[30] A szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztése esetén a pártfogó felügyelet elrendelése nem kötelező [Btk. 69. § (1) bekezdés e) pont]. A pártfogó felügyeletet akkor kell elrendelni, ha az a büntetési célokat szolgálja [Btk. 79. §]. Az alkalmazandóság mérlegelése során vizsgálni kell, hogy az ügyben megállapított konkrét tények indokolják-e az adott szankció alkalmazásával elérhető speciális célok érvényesülését.

[31] A pártfogó felügyelet az elkövetők ellenőrzését és társadalmi integrálását egyaránt szolgáló intézkedés. A pártfogó felügyelet kettős természetű: a speciálprevenciót egyrészt a bűnelkövető ellenőrzésével, felügyeletével, másrészt a pártfogolt segítségével és támogatásával szolgálja. A bíróság döntése során egyrészt figyelembe kell, hogy vegye az elkövetett bűncselekményt, de vizsgálni kell az elkövető személyi körülményeit, környezetét is. Ezek együttes áttanulmányozása alapján kell állást foglalni abban a kérdésben, hogy szükséges-e az elkövető magatartásának hatóság általi kontrollja.

[32] A II. r. vádlott a bűncselekmény elkövetését még 18. életéve betöltése előtt kezdte meg, majd fiatal felnőttként folytatta, mely körülményt – helyesen – az elsőfokú bíróság enyhítő körülményként a javára értékelt. Az ítéltábla osztotta a törvényszék álláspontját a tekintetben, hogy ezen életszakasz a II. r. vádlott életében igen jelentős változásokat eredményezett, melyek során bekövetkezett pozitív hatást a törvényszék szintén észlelte és értékelt. Erre figyelemmel az ítéltábla szükségtelennek találta a hosszú próbaidő alatt a II. r. vádlott életének további folyamatos figyelemmel kísérését.

[33] Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek voltak. Így a szabadságvesztés végrehajtási fokozata, illetve a büntetés végrehajtása esetére a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjára vonatkozó rendelkezés, valamint az őrizet beszámítása, ezek vonatkozásában az elsőfokú bíróság helyesen tüntette fel ítéletében, hogy ezen rendelkezések mely törvényi előírásokon alapulnak.

[34] A törvényszék eleget tett az Alkotmánybíróság a 8/2015. (IV.17.) AB határozata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelménynek, amikor a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén hivatalból vizsgálta a Btk. 102.§ (1) bekezdése szerint az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét, és arról ítéletében számot adott.

[35] Az előzetes mentesítés kapcsán ki kell emelni, hogy az a bírói gyakorlat szerint rendkívüli intézmény (BH 1996.510.) A Kúria a BH 2018.135. számú határozatában ezzel kapcsolatban rögzítette, hogy az érdemesség szempontjából a bűncselekmény jellegén, a büntetés mértékén túlmenően, alapvetően a vádlott személyének jövőbeni társadalomra veszélyessége mérlegelendő, vagyis azt szükséges eldönteni, hogy a kiszabott büntetés mellett a társadalom védelme igényli-e a személyére háruló, a büntetett előlethez fűződő hátrányos következményeket is. A kábítószerral kapcsolatos bűncselekmények kiemelt társadalomra veszélyességére tekintettel az e bűncselekményt elkövető vádlottat az ítéltábla sem találta arra érdemesnek, hogy őt előzetes mentesítésben részesítse, mivel a büntetés speciális és generális célja csak a felfüggesztésből eredő fenyegetettség esetén valósulhat meg.

[36] Az előzetes bírósági mentesítés lehetőségét a büntető törvény behatárolja, alkalmazását a bíróság mérlegeléséhez köti. Az előzetes mentesítés alkalmazása a jogkövetkezmények körébe tartozik. (Kúria Bfv.I.1101/2023/14.) Erre tekintettel az előzetes mentesítés nemleges alkalmazásáról külön dönteni nem kell, a bíróság határozatában csak akkor rendelkezik róla, ha a vádlottat előzetes mentesítésben részesíti. Ezért az ítéltábla a törvényszék ítéletének az előzetes mentesítéssel kapcsolatos ítéleti rendelkezését mellőzte.

[37] A törvényszék törvényesen döntött a vagyonek Kobzása alkalmazásáról, és a II. r. vádlottat terhelő bűnügyi költség viseléséről.

[38] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék ítéletét a Be. 598. § (2) bekezdése alapján megtartott tanácsülésen a Be. 605. §

(1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy az előzetes mentesítéssel kapcsolatos ítéleti rendelkezést mellőzte.

Budapest, 2024. november 14.

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kováts Katalin s.k.
előadó bíró

Dr. Patassy Bence s.k.
bíró

A Balassagyarmati Törvényszék 38.B.56/2024/15. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.273/2024/6. számú határozata folytán Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában 2024. év november hó 14. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2024. november 14.

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke